

Hadeland – nært og naturlig

Felles formannskapsmøte

Fredag 25. oktober kl 0900 på Hadeland videregående skole

«Arbeid med forslag til ny samarbeidsavtale» -
dokumenter til diskusjon

(Utkast til handlingsprogram 2025-2027 ettersendes her.
Innkalling og de øvrige dokumentene som ble gjort tilgjengelig på fredag er også
lagt ved her slik at dere har alt tilgjengelig et sted.)

Felles formannskapsmøte

Arrangør Hadeland IPR
Dato: 25.10.2024 kl. 09:00 – 14.00
Sted: Hadeland videregående skole, Skolelia 3, 2750 Gran

Vi ønsker velkommen til felles formannskapsmøte i Hadeland IPR fredag 25. oktober kl 0900 på Hadeland videregående skole. Møterom er Auditoriet (mellom inngang til kultursalen og Karriere Innlandet).

Dagen blir todelt sett fra Hadeland IPR sin side. Formannskapsmedlemmer og representantskapsmedlemmer møter fra 9-14. Representantskapsmedlemmer møter i tillegg i representantskapsmøte kl 14-15. Representanter fra Akershus fylkeskommune og Innlandet fylkeskommune er velkomne til begge møtene. Det vil bli servert lunsj i skolens kantine.

Program for dagen:

Arbeid med forslag til ny samarbeidsavtale¹

- Evaluering av årets samarbeidsavtale ([se sak 20/24 i innkalling til representantskapsmøtet 25/10](#))
- Forslag til ny samarbeidsavtale ([se sak 21/24 i innkalling til representantskapsmøtet 25/10](#))
- Utkast til handlingsprogram (denne blir ettersendt i forkant av møtet)

Kompetanse

- Informasjon fra Hadeland videregående skole
 - Konsekvenser av skolestruktursaken i Innlandet
 - Oppdaterte elevtall
 - Signert avtale mellom Innlandet fylkeskommune og Akershus fylkeskommune
- Informasjon fra regionalt kompetanseforum

Annet regionalt arbeid

- Status prosjekt Togring Viken vest
- Arbeid med ny felles eierskapsstrategi

Informasjon fra fylkene

- Akershus fylkeskommune
- Innlandet fylkeskommune

Informasjon fra Hadeland IPR

- Programmet Hadeland nært og naturlig

Vel møtt!

Ingunn Granaasen, Daglig leder Hadeland IPR

¹ Sakene til representantskapsmøtet blir lagt ut i løpet av fredag 18. oktober.

Saksbehandler: Ingunn Granaasen

Saksgang:

Representantskapsmøte i Hadeland nært og naturlig IPR

Møtedato:

25.10.2024

Sak 20/24 Evaluering av Hadeland nært og naturlig IPR hittil i 2024

Daglig leders innstilling:

Representantskapet tar evalueringen til orientering. Det som har kommet frem i evalueringen tas hensyn til ved utarbeidelse av ny samarbeidsavtale og planlegging av 2025.

Saksdokumenter

- [Samarbeidsavtale Hadeland nært og naturlig IPR 2024](#)
- [Halvårsoppsummering Hadeland IPR](#) (til Hadelandstinget 2024)
- [Arbeid med samarbeid på Hadeland](#) (til Hadelandstinget 2024)
- [Rapport fra Hadelandstinget 7. juni 2024](#)

Vedlagt

Nei
Nei
Nei
Nei

Saksopplysninger:

Hadeland nært og naturlig IPR har en ett-årig samarbeidsavtale for 2024. I denne samarbeidsavtalen står det «Rådet skal evalueres høsten 2024. Denne evalueringen skal innarbeides som en del av regionrådets årsmelding.»

Arbeid med samarbeid på Hadeland

Gjennom hele 2024 har det i IPR-et blitt arbeidet med ny samarbeidsavtale, og i den forbindelse har man også i flere anledninger diskutert og dermed evaluert ulike sider av samarbeidet mellom de tre Hadelandskommunene. En oppsummering av dette arbeidet finnes i dokumentet «Arbeid med samarbeid på Hadeland» som ble utarbeidet til Hadelandstinget i juni 2024.

På Hadelandstinget arbeidet deltakerne både enkeltvis og i grupper med spørsmål om Hadelands sine beste egenskaper og utfordringer, samt på hvilke områder man ønsker samarbeid. Det ble også gjennomført et arbeidsverksted for kommunenes representanter i september etter representantskapsmøtet. Tema her var diskusjon rundt et mulig utkast til en ny samarbeidsavtale.

Evaluering av samarbeidet i 2024 – tilbakemeldinger fra deltakere i representantskapet

Alt arbeidet med samarbeid på Hadeland har også gitt administrasjonen tilbakemeldinger underveis om hva kommunenes representanter synes har fungert godt og hva som kan forbedres.

I tillegg er det gjennomført en spørreundersøkelse blant medlemmer og inviterte gjester til representantskapsmøtene for å få tilbakemeldinger på hvordan man opplever at samarbeidet har fungert i 2024. Det var også en åpen diskusjon på arbeidsverkstedet den 20. september hvor man ba om tilbakemeldinger fra kommunenes representanter.

I spørreundersøkelsen som ble sendt ut kom det inn fem svar. Til den praktiske gjennomføringen fikk man positive tilbakemeldinger på at IPR'et er godt drevet med en liten sidekommentar om fokus på tidsbruk. Når det gjaldt spørsmål om selve innholdet var det også positive tilbakemeldinger om at sakene, sakspapirene og utforming av møtene fungerte godt. Det ble også kommentert at man også i 2024 har brukt mye tid på diskusjoner om interne forhold, noe som er naturlig for å lande ny samarbeidsavtale for 2025. Men at man samtidig har klart å ha fokus på viktige eksterne saker for regionen og at man håper at fra 2025 får disse eksterne sakene hovedfokus både i møtene og i arbeidet som administrasjonen må gjøre. Et praktisk innspill var ønske om en «åpen post» på slutten av hvert møte slik at representantskapet kan komme med innspill til saker av regional utvikling som bør diskuteres i IPR-et.

På det siste åpen spørsmålet «andre kommentarer» ønsket respondentene at man så til samarbeidsmodellen i andre IPR hvor det fungerer godt samt at man må få til kommunale nettverk mellom kommuneadministrasjonene for samarbeid, utvikling og dialog.

Innspill fra administrasjonen til diskusjon om evaluering

I arbeidsmøtet i septebmer gikk administrasjonen gjennom de punktene de mente fungerte godt og de delene som ikke fungerte så godt hittil i 2024.

Det administrasjonen opplever har fungert godt:

- AU har fungert som et organ som har tatt en del av de sakene som vi ikke har rukket i representantskapet, eller hvor det har vært kortere tidsfrister enn at man kan vente til neste representantskapsmøte.
- Fredag som møtedag
- Samferdsel var ikke lagt inn i samarbeidsavtalen. Men det ble tatt opp som eget prioritert område slik at arbeidsområdet til IPR speiler de regionale sakene som bør diskuteres gjennom året.
- Godt samarbeid med naboregioner.
 - Ringeriksregionens fellesmøte mellom IPR, regional samferdselskonferanse, og arbeid med togprosjekt Viken Vest
 - Fellesmøter med SNR og GRIP
- Gjøres også mye arbeid direkte mot daglige ledere i andre IPR. Koordinator-nettverk.
 - En god støtte i hverdagen og opplever økt fokus om Hadeland.
- Administrasjonen fungerer som et kontaktpunkt / koordinerende ledd – får mange henvendelser som vi «dytter» videre i riktig retning.
- Hadelandstinget fungerte godt ift kompetanse som tema – en viktig sak som berører alle kommuner og begge fylkeskommunene.
- De ulike møteplassene man legger til rette for i IPR'et fører til økt kjennskap mellom aktørene, mulighet til å diskutere felles saker og arbeide sammen for å løse felles utfordringer

Det administrasjonen mener kan forbedres:

- For langt formelt navn
- Vanskelig for mange å forstå hva et IPR gjør – kontinuerlig forankringsarbeid

- 7. juni med Repskap, Hadelandsting og sosialt på kvelden ble veldig hektisk
- Bør ha enda tydeligere årshjul med faglige temaer for møtene
- Post med status fra den enkelte kommune har ikke fått så mye plass
- Mye internt fokus på organisering også dette året (men det var planlagt). Bør arbeide mer med faktisk utviklingsarbeid og politiske saker i 2025
- Programmet Hadeland nært og naturlig har vært utfordrende ressursmessig i 2024.
- Fylkeskommunens rolle inn i møtene – hvordan finne en form som er relevant for deltakerne i møtet?
- Merker at vi er bedre kjent med Innlandet enn Akershus – jobber med saken, men det tar tid.
- Lite ressurser i forhold til opplevd ambisjonsnivå og bredden av oppgavene (både personell og økonomi)
- Ifølge årets samarbeidsavtale skal vi invitere Statsforvalter til møtene. Dette har ikke fungert i 2024 .
- Må arbeide for å finne en bedre form på felles-formannskapsmøtene
- I forhold til ressursbruk så tar det uforholdsmessig mye tid å søke om støtte og midler fra fylker og andre til prosjektarbeid.

Evaluering i forhold til innhold i dagens samarbeidsavtale

Vi går gjennom de ulike kapitlene i dagens samarbeidsavtale for å kommentere hvordan de ulike delene har fungert:

Kapittel	Kommentarer
Navn og hjemmel	For langt formelt navn. Skaper forvirring med programmet Hadeland - nært og naturlig.
Deltakere	Må være tydeligere hvem som er medlemmer av IPR'et. Det er kun kommunene som er medlemmer.
Formål	Kunstig smalt ved start av 2024. Men ved hjelp av formuleringen «rådet kan velge å arbeide med andre temaer og oppgaver...» ble samferdsel vedtatt lagt til som prioritert område. Det har blitt jobbet mye med innhold i dette kapitlet gjennom 2024 og har arbeidet oss frem til nye formuleringer i forslag til samarbeidsavtale fra 2025.
Organisering	• Må være tydeligere på at fylkene ikke er medlemmer, men inviterte gjester til representantskapet. • Fint med to møter med formannskapene i året. Sikrer bredere politiske forankring og diskusjoner. • Med fem representantskapsmøter hvor to er med formannskapene så blir det kortere tid til selve representantskapsmøtene. Felles formannskapsmøtene er ikke beslutningsorganer, har ingen formelle oppgaver i IPR'et. • Statsforvalter har ikke blitt invitert til møtene selv om det er skrevet i samarbeidsavtalen

	Møteplanen har blitt endret noe i løpet av året. Ble lagt til et ekstra møte i desember for å behandle budsjett og handlingsplan. Arbeidsutvalget har økt antall møter gjennom året for å rekke gjennom alle saker og forberede representantskapsmøtene, møtene med naboregioner og annet. Møteplanen for 2025 må ta høyde for et møte i måneden i arbeidsutvalget.
Rådets leder	Dette virker å ha fungert godt. Arbeidsutvalget (AU) og rådets leder har arbeidet med saker mellom representantskapsmøtene og referater fra blir kontinuerlig lagt ut på åpen nettside under regionhadeland.no og har siden august 2024 også blitt referert til under referatsakene på sakskartet til hvert enkelt møte.
Forankring i den enkelte kommunen	Daglig leder i IPR har vært i alle de tre ulike kommunestyrene i løpet av første halvår 2024. Avtalen sier at dette skal gjøres minimum hvert halvår, og en informasjonsrunde i kommunestyrene kan være naturlig ved behandling av ny samarbeidsavtale mot slutten av 2024. De tre kommunedirektørene er kjent med at protokoll fra representantskapsmøtene skal legges ved som referatsak til kommunestyrene.
Rammer for virksomheten	Rammene er overholdt slik de er beskrevet.
Sekretariat	Ingen spesielle kommentarer. Administrasjonen har ikke benyttet seg i stor grad av «Kommunene skal bistå når dette vurderes som hensiktsmessig» men ser at dette blir mer aktuelt fra 2025 og videre når behovet for kommunale nettverk skal gjennomføres i større grad enn i 2024.
Lokalisering	Møtene i representantskap og arbeidsutvalg er forsøkt rullert mellom de tre kommunene. Sekretariat har hovedkontor i Gran sentrum og er mest der. Harestua-kontoret brukes til ulike møter. Sekretariatet har ikke egen tilgang til samfunnshuset på Jevnaker og har derfor ikke brukt dette i noen særlig grad.
Økonomi	Midlene til IPR er fra kommunene, Innlandet fylkeskommune (tilskuddsmidler, 50% av andre IPR i Innlandet) og Akershus fylkeskommune (prosjektmidler). Ved inngangen til 2024 hadde vi også et fond på 0,9 mnok som brukes til finansiering. Budsjett for 2024 ble vedtatt i første møte. Deltakerkommunene dekker utgifter for egne representanter. IPR'et bruker Gran kommune sitt økonomi og rapporteringssystem, men vi har ikke fulgt kontorkommunens rapporteringsforløp.

	Rapportering er lagt opp slik det er gjort i IPR tidligere år med gjennomgang i slutten av året. Det er ikke tatt opp lån eller andre økonomiske forpliktelser.
Endringer i samarbeidsavtalen	Det er ikke gjort endringer i samarbeidsavtalen i 2024.
Inntreden, uttreden, oppløsning	Disse kapitlene er ikke benyttet i 2024. Formuleringene her må endres i samarbeidsavtale for 2025 og fremover da dagens samarbeidsavtale er ett-årig.

Vurdering

Kort oppsummert har Hadeland nært og naturlig IPR fungert godt i 2024 men med litt mye internt fokus.

Saksbehandler: Ingunn Granaasen

Saksgang:

Representantskapsmøte i Hadeland nært og naturlig IPR

Møtedato:

25.10.2024

Sak 21/24 Ny samarbeidsavtale

Daglig leders innstilling:

Representantskapet slutter seg til forslag til ny samarbeidsavtale og anbefaler kommunestyrene i Gran, Lunner og Jevnaker å vedta avtalen.

Saksdokumenter

- Utkast til ny samarbeidsavtale for Hadeland IPR fra 2025
- Utkast ny samarbeidsavtale med «spor endringer» fra versjon vist i arbeidsmøtet i september 2024
- Sak 20/24 Evalueringer av samarbeidsavtalen
- Foreløpig program for koordinatorknettverk, 5-6 november 2024
- [Hadelandserklæringen](#)
- [Samarbeidsavtale Hadeland nært og naturlig IPR 2024](#)
- [Halvårsoppsummering Hadeland IPR](#) (til Hadelandstinget 2024)
- [Arbeid med samarbeid på Hadeland](#) (til Hadelandstinget 2024)
- [Rapport fra Hadelandstinget 7. juni 2024](#)

Vedlagt

Ja
Ja
Ja
Ja
Nei
Nei
Nei
Nei
Nei

Saksopplysninger:

Kort om bakgrunnen for ny samarbeidsavtale

Av flere årsaker har kommunene på Hadeland blitt dratt i ulike retninger de siste årene. Dette har ført til at det kun var Lunner og Gran som var medlem av Regionrådet for Hadeland IPR i 2022 og 2023, mens Jevnaker var deltaker i programmet Hadeland nært og naturlig. I 2024 har alle tre kommunene vært medlemmer av Hadeland nært og naturlig IPR gjennom en ett-årig samarbeidsavtale. Både i 2023 og gjennom hele 2024 har man i det interkommunale politiske rådet arbeidet med de tre kommunene for å finne frem til en god samarbeidsavtale for 2025 og videre.

Fylkeskommunene bruker IPR aktivt i sin samhandling med de ulike regionene. Lunner og Jevnaker er begge i Akershus fylkeskommune, mens Gran er i Innlandet fylkeskommune. Gran sendte i juni 2024 søknad om å bytte fylkestilhørighet til Akershus fylkeskommune.

Rammer for IPR samarbeidsavtale

Vårt arbeid med forslag til ny samarbeidsavtale for IPR på Hadeland bygger på:

- Kommunelovens §18 -1 til §18-4 samt øvrige deler av kommuneloven som berører folkevalgte organer
- «Veileder om interkommunalt samarbeid etter reglene i kommuneloven»¹, Kommunal- og distriktsdepartementet i oktober 2023
- «Eksempler på sjekklister, samarbeidsavtaler mv for interkommunalt samarbeid»², BDO på oppdrag fra Kommunal- og distriktsdepartementet, desember 2023
- «Hvordan kommuner jobber for å få til velfungerende interkommunale samarbeid»³, Oslo Economics, desember 2022
- Proposisjon 46 L, forslag til lovvedtak, Lov om kommuner og fylkeskommuner, kapittel 18⁴ om enkeltvedtak mm
- Hadelandsklæringen fra juni 2023
- Samarbeidsavtalen for Hadeland nært og naturlig IPR for 2024
- Gjennom både 2023 og 2024 har det blitt arbeidet med hvordan disse tre kommunene kan samarbeide på en god og effektiv måte med regional utvikling. Dette arbeidet er oppsummert i dokumentene «Arbeid med samarbeid på Hadeland» og «Rapport fra Hadelandstinget 2024». Det ble også gjennomført et arbeidsmøte med kommunenes representanter etter representantskapsmøtet den 20. september. Innspill og diskusjoner administrasjonen har fått gjennom arbeidsverksteder, evalueringer og annet arbeid med samarbeid på Hadeland er forsøkt ivaretatt i forslag til ny samarbeidsavtale.

Lovkrav og andre regioner sine samarbeidsavtaler

Ny samarbeidsavtale for et IPR på Hadeland bygger på kommunelovens §18. Det er også utarbeidet en «Veileder om interkommunalt samarbeid etter reglene i kommuneloven». Denne veilederen har vært mye diskutert i de ulike IPR-ene som vi har dialog med og det er fortsatt flere uklarheter som tolkes ulikt av ulike IPR. Noen har valgt å følge veilederen til punkt og prikke, mens andre mener at den kun er en veileder (ikke lovpålagt å følge).

Administrasjonen i Hadeland nært og naturlig IPR (HNN IPR) har ikke sjekket dette juridisk spesifikt for oss, men har heller hatt fokus på å diskutere og få kunnskap fra ulike IPR sine administrasjoner for å forstå hvordan de utarbeider deres oppdaterte samarbeidsavtaler. Selv etter at kommuneloven kom i 2018 og veileder i 2023 er det store ulikheter mellom de ulike IPR-ene og vi ser også forskjeller på hvordan fylkene tolker hvordan et IPR skal fungere i forhold til kommuneloven og veilederen.

¹ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/veileder-om-interkommunalt-samarbeid/id2998121/>

² <https://www.regjeringen.no/contentassets/6abc6875230446c8be6b8b64bb834ac5/endelig-rapport-eksempler-pa-sjekklister-samarbeidsavtaler-mv.-for-interkommunal-samarbeid.pdf>

³ <https://www.regjeringen.no/contentassets/6ac0822eeba34249b26bc0f414b61bb6/endelig-rapport.-hvordan-kommuner-jobber-for-a-fa-til-velfungeren-l167323.pdf>

⁴

<https://www.regjeringen.no/contentassets/f0964c05be1d4fefb54267e9255bb921/no/pdfs/prp201720180046000dddpdfs.pdf>

Da det fortsatt er diskusjoner rundt hvordan man skal tolke kommunelov og veileder er daglig leder i HNN IPR med og arrangerer et seminar for daglige ledere i IPR fra hele Østlandet den 5. – 6. november på Granavollen. Det foreløpige programmet for samlingen er vedlagt saken og viser at vi ønsker å belyse IPR som organisasjonsform fra både juridisk hold, fylkene, statsforvalter og KS. 20 personer fra ulike IPR og fylkeskommunene er påmeldt denne samlingen.

Andre funn ved arbeid med interkommunale samarbeid

Det er utarbeidet flere rapporter og studier av interkommunale samarbeid blant annet fra Nivi analyse og Distriktssenteret. Et av funnene som er gjort i disse arbeidene er Distriktssenteret sin «10 grunner til at regionale samarbeid lykkes»⁵. Vi har lagt ved denne her som viktige punkter å ha med seg i det fremtidige samarbeidet:

Distriktssenteret⁴ har kommet frem til «10 grunner til at regionale samarbeid lykkes» etter fire års arbeid med Byregionprogrammet⁵:

1. Uten tillit mellom sentrale aktører blir samarbeidet en tidstyv
2. Ledere må ha evne og vilje til å utnytte hele regionens potensiale
3. Reell forankring kan ikke vedtas
4. Regionalt samarbeid krever enighet om felles utfordringer
5. Ulik målforståelse bryter ned samarbeidet
6. For å nå målene må alle viktige aktører være med på laget
7. For å få næringslivet med på samarbeidet, må dere vise at det er nyttig for dem
8. En regional strategisk næringsplan skaper ikke vekstkraft i seg selv
9. Regionen må ha evne til å raskt å utnytte muligheter som dukker opp underveis
10. Samarbeid uten begeistring og entusiasme gir sjelden resultat

Kommentarer til innhold i de ulike kapitlene i forslag til ny samarbeidsavtale

Navn og deltakere	Vi har foreslått Hadeland IPR som formelt navn. Det er nå vist helt tydelig i avtalen at det kun er kommunene som er deltakere/medlemmer i dette IPR-et. Fylkeskommuner kan være deltaker av et IPR og Innlandet ønsker medlemskap med IPR som finnes i sitt fylke. Akershus har ikke ytret et tilsvarende ønske. Gitt at saken med fylkestilhørighet for Gran ikke er avklart er det vedtatt i Innlandet sitt fylkesutvalg i oktober 2024 i sak 125/2024 punkt 2 at «Innlandet fylkeskommune deltar med to politiske observatører i møter hvor fylkeskommunen blir invitert inn.» Akershus deltar på samme måte med to politiske observatører fra fylkestinget
-------------------	--

⁵ <https://distriktssenteret.no/artikkel/ti-grunner-til-at-regionale-samarbeid-lykkes/>

	samt at fylkesråd også deltar som politisk observatør. Fylkeskommunene blir invitert til representantskapsmøtene. IPR-et er ikke et eget rettssubjekt og den praktiske organiseringen med Gran kommune som kontorkommune videreføres. Ansatte er dermed formelt ansatt i Gran kommune og man bruker IT-systemer, arkivløsninger og økonomiressurser i Gran kommune.
Formål	Overordnet beskrivelse av at det er et politisk samarbeid med regionalt fokus. Hadelandserklæringen er et viktig rammeverk for arbeidet.
Myndighet og ansvar	Dette kapitlet er utvidet i forhold til årets samarbeidsavtale. Det er forsøkt å balansere mellom det å lene samarbeidet på noen hovedpilarer, men samtidig være åpen nok til at det politiske rådet kan arbeide med regionale saker som representantskapet er enige om. Eksempler på saker som ikke er innenfor hovedpilarene, men hvor vi ser andre IPR arbeider med og som kan være aktuelt i perioder for Hadeland sitt politiske råd: - Inntektssystemet for kommunene (Gardermoregionen og Kongsvinger-regionen har arbeidet mye med dette temaet) - Fremtidens helseløsninger - Det kom flere innspill til øvrige områder som man kan samarbeide om i gruppearbeidet på Hadelandstinget Ordet infrastruktur er ikke brukt i dagens samarbeidsavtale. Vi har valgt å bruke dette ordet som en samlebetegnelse på samferdsel og tilgang til kraft / nett. Dette er infrastruktur som krysser de kommunale grensene og hvor vi må arbeide sammen regionalt for at Hadeland som en helhet skal få best mulig resultater. Vi har valgt å få frem møteplassene som et verktøy i seg selv for å kunne drive politikk mot ulike forvaltningsnivåer og viktigheten av at det politiske rådet har fokus og god samhandling med spesielt fylkeskommunene. Den konkrete listen over saker som Hadeland IPR skal arbeide med er også tatt med for å synliggjøre arbeidet som det politiske rådet skal gjøre. IPR-et har ikke myndighet til å treffe enkeltvedtak. I forarbeidene til kommuneloven defineres enkeltvedtak til å være «<i>en avgjørelse som treffes under utøvelse av offentlig myndighet, og som generelt eller konkret er bestemmende for rettigheter eller plikter til private personer (enkeltpersoner eller andre private rettssubjekter)</i>» (Proposisjon 46 L, kapittel 18, side 398).

Organisering - representantskap	Her har vi foreslått samme antall medlemmer som tidligere fra hver kommune. Det er kommunestyrene som velger medlemmer og varamedlemmer. Vi har lagt inn en setning om at ett av medlemmene bør være kommunens ordfører da det ville vært vanskelig å se for seg et samarbeid om regional utvikling i et politisk råd uten at ordførerne er representert. Rullering på leder og nestleder på årlig basis har vi fått tilbakemeldinger om at har fungert godt tidligere. Tidligere regionråd har vært basert på konsensus. Gitt at representantskapet er et folkevalgt organ etter kommunelovens §5-1 annet ledd bokstav i gjelder reglene om avstemming i §11-9 i kommuneloven «et vedtak treffes med flertallet av de avgitte stemmene». Det kan derfor foretas avstemninger om det er nødvendig, men selve grunnlaget for samarbeidet i det politiske rådet vil kunne bli vanskelig om man ikke finner frem til løsninger som baseres på konsensus. Hybrid-møter er nevnt spesielt i samarbeidsavtalen da man opplever at dette fungerer dårlig. Det er da ikke ment at man ikke kan ha en innleder med en digital løsning på et fysisk møte for representantskapet for å gi informasjon til det politiske rådet. Men deltakerne i representantskapet bør enten møtes fysisk eller at alle møter hel-digitalt for å sikre at diskusjonene blir likestilte og fungerer godt. Representantskapet er et folkevalgt organ og etter §11-5 har alle rett til å være tilstede i møter i folkevalgte organer. Dersom man ønsker å gi noen talerett på møtene må disse gis en fullmakt. Dette er kommentert i samarbeidsavtalen for å vise at kommunedirektører, representanter for fylkene og næringslivet og eventuelt andre kan gis en slik talerett.
Organisering - arbeidsutvalg	Dette har fungert godt gjennom 2024. Møteplanen for 2025 vil bli satt opp med månedlige møter da antall møter som var satt opp for 2024 viste seg å bli for få.
Organisering – møter med formannskapene	Formannskapsmøtene i 2024 var Hadelandstinget i juni og i dag 25.oktober før representantskapet. Per i dag har ikke formannskapsmøtene noen formell rolle i IPR utover at det er en møteplass hvor de mottar informasjon og bidrar i regionale utviklingssaker utfra tema. Dette sikrer bedre kjennskap mellom formannskapene og bedre forankring av arbeidet som gjøres i det politiske rådet. På arbeidsverkstedet i september ble det diskutert om formannskapsmøtene skal få en mer formell rolle slik at felles formannskapsmøtene fungerer som et representantskap og at dagens

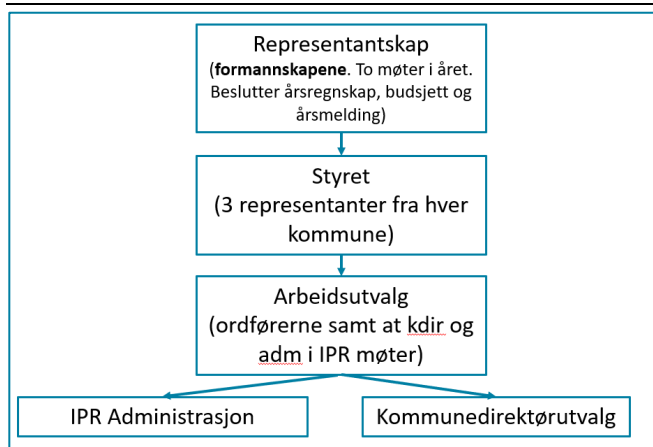
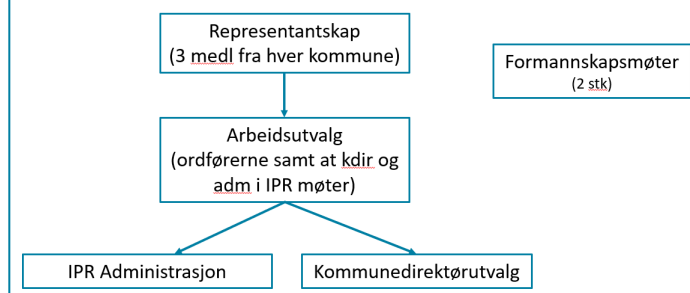
representantskap fungerer som et styre gjennom året. Formannskapene vil da ha ansvar for å beslutte årsbudsjett, handlingsplan, regnskap og årsmelding gjennom to møter i året. Styret (dagens representantskap med tre deltakere fra hver kommune) vil da arbeide med å få gjennomført handlingsplan og budsjett som representantskapet (formannskapene) har besluttet.

Diskusjonen rundt disse to modellene gikk på at dette vil gi formannskapene en mer formalisert og tydelig rolle i det politiske rådet og som vil gi enda bedre forankring, styrke innblikk og gi større eierskap til det regionale arbeidet blant formannskapenes medlemmer. Motforestillingene mot å gjøre dette var det var unødvendig innviklet og skaper mer formalitet. Det ble også uttalt at formannskapene ikke hadde nok kunnskap til å behandle budsjett, handlingsplan og regnskap da de ikke fulgte det politiske rådet tett nok gjennom året.

Administrasjonen ser gode argumenter for begge løsninger, men har i forslag til samarbeidsavtale anbefalt den modellen som vi har i 2024 med representantskap med tre representanter fra hver kommune og to felles formannskapsmøter i året slik at medlemmene i formannskapene får informasjon og kan gi uttrykk for sine meninger om de regionale sakene.

Illustrasjoner av de to organiseringene som er vurdert:

Organisering– valgt alternativ

Organisering - kommunedirektør utvalg	Dette er et nytt delkapittel i forhold til dagens samarbeidsavtale. Svært mange av IPR'ene rundt oss har et kommunedirektørutvalg, men det er ulikt om dette er beskrevet i samarbeidsavtalen. På Hadeland har man ikke tidligere hatt et eget kommunedirektørutvalg Vi har valgt å legge det inn i samarbeidsavtalen for å synliggjøre rollen kommunedirektørene har for å håndtere saker som det arbeides med i det politiske rådet. Det er også viktig som en møteplass for kommunedirektørene i seg selv. Det har også kommet frem ønske om kommunale nettverk for å underbygge arbeidet i det politiske rådet, øke ressurstilgangen til rådet, samt bidra til bedre samhandling mellom kommunene. Ringeriksregionen har en slik modell og er godt fornøyd med den. Per i dag har vi samarbeid med kommunikasjonsmedarbeiderne i kommunene og det er også faste møtepunkter med bo-og næringsrådgiverne samt Hadelandshagen. I handlingsprogrammet vil det bli beskrevet hvilke kommunale nettverk man ser for seg i perioden 2025-2027 og noen rammer for dette arbeidet.
Organisasjon - administrasjon	Dette punktet er også utvidet i forhold til dagens samarbeidsavtale for å gi mer konkret informasjon om hva administrasjonen skal arbeide med.
Kontorkommune	Dette er videreføring av dagens praksis.
Forankring i kommunene	Dette er videreføring av dagens praksis. Informasjon til kommunestyrene bør settes opp i møteplanen gjennom året slik at dette blir ivaretatt.
Finansiering og medlems- kontingent	På arbeidsmøtet i september ble det diskutert fordelingsmodellen mellom kommunene. Historisk sett har denne vært lik mellom kommunene, men vi ser at IPR-ene rundt oss har ulike modeller med andel av folketall i vektingen av finansiering. I arbeidsmøtet i september ble det diskutert tre ulike modeller for den kommunale andelen av drift av IPR: - Lik andel mellom kommunene - 50% lik andel og 50% basert på folketall - Andel basert på folketall Administrasjonens forslag er at den kommunale andelen av drift av selve IPR-et har en fordelingsnøkkel hvor 50% er lik andel og 50% er basert på folketall i kommunene per 1. juli. (se mer informasjon i kapitlet om finansiering nedenfor for mer informasjon om faktiske tall.)

	Innlandet fylkeskommune bidrar med tilskuddsmidler i 2024 og det arbeides med at dette skal fortsette så lenge Gran er en del av Innlandet fylke. I dag kan disse tilskuddsmidlene benyttes til inntil 50% av daglig leders lønn. Det er usikkert om de kan brukes til dette i 2025. Dette blir avklart i forbindelse med budsjettbehandlingen i Innlandet fylkeskommune. Når det gjelder programmet Hadeland nært og naturlig er ikke finansiering av dette omtalt i samarbeidsavtalen. Tilsvarende måte så nevner ikke Ringeriksregionen sin andel inn til prosjekter som overføres årlig fra kommunene. Samarbeidsavtalen viser kun hvordan selve driften av IPR-et fordeles. Frem til i dag har ikke Gran kommune fått noe betalt for jobben de har gjort som kontorkommune for det politiske rådet. Fremover vil man bruke det man er enige om i øvrige interkommunale samarbeid på Hadeland.
Møtegodtgjørelse	Dette er videreføring av dagens praksis.
Regnskap og revisjon	Dette er videreføring av dagens praksis.
Nye deltakere	Videreføring av dagens praksis, men også poengtert at nye deltakere kan være både kommuner og fylkeskommuner.
Uttreden	Tydeliggjort når uttreden kan finne sted etter at utmelding er vedtatt av kommunestyret hos den aktuelle kommunen.
Oppløsning	Dette er videreføring av tidligere praksis.
Endring av samarbeidsavtalen	Det er her poengtert hva som må endres av kommunestyret og hva som kan endres av representantskapet.

Programmet hadeland nært og naturlig

Programmet Hadeland nært og naturlig kan enten videreføres i IPR-et eller legges i et kommunalt oppgavefelleskap. Et kommunalt oppgavefelleskap er en organisasjonsform for å løse felles oppgaver. Myndighetene sier det er en fleksibel modell som skal gi kommunene løsninger som er tilpasset ulike behov. Kommunelovens kapittel 18 regulerer politiske råd og kommunelovens kapittel 19 regulerer kommunale oppgavefelleskap.

Gjøvikregionen og Valdresregionen som også jobber omtrent på samme måte som vi gjør i Programmet Hadeland nært og naturlig har valgt å flytte dette arbeidet til et kommunalt oppgavefelleskap (KO). Ansatte og forpliktelser er da flyttet til KO-et og det er en avtale mellom KO og IPR som gjør at oppgavene i IPR blir håndtert med de samme ansatte. I praksis liten endring på tidligere modell med alt i IPR-et, men et litt tydeligere skille på de politiske

diskusjonene og oppgavegjennomføring basert på politiske valg. Både Gjøvikregionen og Valdres har de samme menneskene og ressursene til å løse oppgavene som før, men da i to ulike formelle organiseringer. Rent praktisk er det ikke flere møtedager, og de formelle møtene håndteres ved at den ene organisasjonen har møtet først på dagen og rett i etterkant starter møtet for det neste. Ved å organisere programmet Hadeland nært og naturlig som et KO vil det bli noen økte kostnader på økonomihåndtering, sekretariat og møtegodtgjørelser.

Etter diskusjon i arbeidsutvalget i september om organisering av programmet Hadeland nært og naturlig ble det diskutert fordeler og ulemper med de to alternativene. Programmet Hadeland nært og naturlig er ikke tjenesteproduksjon som er lovpålagt av kommunene, og arbeidet er resultat av direkte politiske bestillinger. Vi ønsker derfor å videreføre programmet Hadeland nært og naturlig videre i IPR i 2025, men dersom det er ønskelig å flytte dette arbeidet til et kommunalt oppgavefelleskap på et senere tidspunkt er dette fullt mulig.

Finansiering

På arbeidsmøtet i september ble det også diskutert finansiering for 2025 og videre. Dette vil endelig besluttes ved budsjettbehandling i desember, men vi informerer om status for arbeidet med fremtidig finansiering.

Når det gjelder aktivitet i IPR-et har administrasjonen foreslått at man legger seg på ganske likt nivå som i 2024. Det vil si ca 1,6 mnok til drift av IPR og ca 1,5 mnok til programmet Hadeland nært og naturlig. Finansiering av både IPR drift og programmet Hadeland - nært og naturlig i 2024 har vært 350.000,- fra hver av kommunene, tidligere fond, tilskuddsmidler fra Innlandet fylkeskommune og prosjektmidler fra Akershus fylkeskommune. Bidraget fra kommunene har vært kunstig lavt i år da man har hatt oppspart fond. Forslag til bidraget fra kommunene fremover er høyere enn dette, men ligger under det man tidligere hadde i regionråd da alle tre kommunene var samlet der.

For årene fremover er det per i dag stipulert med et aktivitetsnivå slik at kostnadene for kommunene blir 1 mnok til rent IPR arbeid og 0,5 mnok til Programmet Hadeland - nært og naturlig. Dette forutsetter tilskuddsmidler fra Innlandet fylkeskommune, innvilget prosjektstøtte på søknader til Akershus fylkeskommune samt at vi er i dialog med Sparebankstiftelsene i Sparebank 1 systemet om mulig prosjektstøtte fra dem.

Frem til i dag har ikke Gran kommune fått noe kompensert for tjenestene de har gitt som kontorkommune for det politiske rådet. Kommunene har blitt enige om satser på dette i andre interkommunale samarbeid og IPR vil fremover benytte seg av de samme satsene. I vertskommune-sammenheng er det benyttet ca 50.000,- per kontorarbeidsplass. I IPR-et er det 1,2 årsverk og dermed en årlig kostnad på ca 60.000,- som må legges til budsjettet.

I samarbeidsavtalen er det beskrevet en fordeling mellom kommunene for kostnader med IPR. Når det gjelder kostnader for programmet Hadeland nært og naturlig ble det også diskutert på arbeidsmøtet i september. I diskusjonen kom det frem at det er ønskelig med en lik andel mellom kommunene på programmet Hadeland nært og naturlig da dette er Hadelands-prosjekt og kommer alle kommunene til gode uavhengig av folketall.

Basert på dette vil den kommunale andelen per kommune være (det som er merket med gult er den foreslåtte modellen):

Kommunal fordeling				
Totalt 2025 kommunal andel	HNN	IPR		
	1 500 000	500 000	1 000 000	
	Gran	Lunner	Jevnaker	Totalt
Folketall per 2. kvartal 2024	13 674	9 430	7 054	30 158
Prosentvis andel	45 %	31 %	23 %	
IPR finansiering - ulike modeller				
Deles likt mellom de tre kommunene				
Deles basert på folketall i hver av de tre kommunene				
50% likt og 50% basert på folketall				
HNN finansiering				
Deles likt mellom de tre kommunene				
	Gran	Lunner	Jevnaker	+ kontorkost
IPR og HNN likt mellom kommunene	500 000	500 000	500 000	20 000
IPR etter folketall og HNN likt mellom kommunene	620 079	479 353	400 568	per kommune
IPR, 50% likt og resten folketall og HNN likt mellom kommunene	560 039	489 677	450 284	

Budsjett for 2025 vil bli behandlet på representantskapsmøtet 13. desember dersom samarbeidsavtalen blir vedtatt. Da håper vi også at vi har fått avklart støtte fra begge fylkeskommunene og sparebankstiftelsen.

Videre prosess

En samarbeidsavtale må vedtas av kommunestyrene. Dersom representantskapet stiller seg bak forslag til samarbeidsavtale blir den sendt til behandling i de tre kommunene med behandling i følgende møter.

Kommune	Formannskap	Kommunestyret
Jevnaker	12. november	21. november
Gran	7. november	21. november
Lunner	21. november	12. desember

Dersom kommunestyrene vedtar en likelydende samarbeidsavtale vil representantskapsmøtet den 13. desember arbeide med Handlingsprogram for perioden 2025-2027, handlingsplan for 2025 og budsjett for 2025 slik at vi er klare til å starte arbeidet utfra ny samarbeidsavtale etter årsskiftet.

Daglig leders innstilling:

Representantskapet slutter seg til forslag til samarbeidsavtale for Hadeland IPR og anbefaler kommunestyrene i Gran, Lunner og Jevnaker å vedta avtalen.

Samarbeidsavtale Hadeland IPR

1. Navn og deltakere

Rådets navn er Hadeland IPR (interkommunalt politisk råd) og er opprettet i henhold til kommunelovens kapittel 18.

Rådets deltakere¹ består av følgende kommuner:

Lunner kommune

Gran kommune

Jevnaker kommune

Hadeland IPR er ikke et eget rettssubjekt.

2. Formål

Hadeland IPR er et politisk samarbeid som skal bidra til å styrke regionen som en bærekraftig og konkurransedyktig region. Rådet skal være en aktiv pådriver og arbeide strategisk med samfunnsutvikling i regionen. Hadeland IPR skal bidra til en positiv utvikling av regionen og ivareta deltakernes interesser på tvers av kommune -og fylkesgrensene og forvaltningsnivåene. Hadeland IPR skal fremme regionens interesser i fylkes- og rikssammenheng.

Kommunene på Hadeland har et felles ansvar for å forvalte innholdet i Hadelandserklæringen. Dette skal gjøres med respekt for historien og bidra til utvikling av miljø og samfunn til det beste for kommende generasjoner.

3. Myndighet og ansvar

Gjennom samarbeid i det interkommunale politiske rådet skal de tre Hadelandskommunene arbeide for å oppnå regionens mål om bolyst, økt tilflytting og næringsetablering.

Rådet skal utvikle politikk og stimulere til utvikling innen nærmere bestemte områder, herunder:

- Omdømmebygging og ivaretagelse av merkevaren Hadeland
- Tilflytting, stedsutvikling og attraktivitet
- Kompetanseutvikling
- Næringsutvikling
- Infrastruktur

Denne politikken skal utvikles gjennom tilrettelegging av møteplasser for politisk og administrativ ledelse samt møteplasser med fylkeskommunene og andre samarbeidspartnere. Fylkeskommunene har en spesielt viktig rolle med tanke på deres regionale planer og det politiske rådet må legge til rette for god dialog og samarbeid med dette forvaltningsnivået.

¹ Deltaker er kommune. Medlem er kommunens valgte representant.

Rådet kan velge å arbeide med andre temaer og oppgaver som er viktige for Hadeland som region.

Hadeland IPR har myndighet til å treffe beslutning i følgende saker:

- Årlig handlingsplan og eventuelt strategiplan
- Årsregnskap, årsrapport og budsjett
- Valg av leder og nestleder i representantskapet
- Uttalelser på vegne av rådet
- Initiativ til utredning og eventuell gjennomføring av prosjekter og tiltak innenfor rådets formål, strategi og vedtatte økonomiske ramme
- Opprettelse av arbeidsgrupper for prosjekter
- Etablere prosjekter og tiltak innenfor egen budsjetttramme, eventuelt med tillegg av ekstern finansiering
- Rekruttere prosjektmedarbeidere innenfor vedtatt budsjetttramme og eksterne tilskudd til å løse arbeidsoppgaver knyttet til virksomhetens prioriterte innsatsområder
- Daglig drift av rådet
- Behandle forslag og gi innstilling til deltakerne om endring i samarbeidsavtalen
- Avtale med Gran kommune (kontorkommune) om driftsmessige forhold

Hadeland IPR har ikke myndighet til å treffe enkeltvedtak, men har likevel myndighet til å treffe vedtak om interne forhold i samarbeidet og forvalte tilskuddsordninger innenfor vedtatte økonomiske rammer.

Hadeland IPR råd kan ikke ta opp lån.

4. Organisering

Representantskap

Deltakerne utøver sin myndighet gjennom representantskapet.

Representantskapet er det øverste organet i et interkommunalt politisk råd, og anses som et folkevalgt organ etter kommuneloven § 5-1 annet ledd bokstav i). Samtlige deltakere i rådet skal være representert med 3 medlemmer i representantskapet. Hvert kommunestyre velger selv sine medlemmer og like mange varamedlemmer. Et av medlemmene bør være kommunens ordfører.

Representantskapets medlemmer og varamedlemmer velges for fire år, tilsvarende valgperioden.

I representantskapet har hvert medlem fra deltakerkommunene en stemme hver. Representantskapet treffer sine avgjørelser ved alminnelig flertall av avgitte stemmer, jf. kommuneloven § 11-9 andre ledd.

Som folkevalgt organ har alle rett til å være tilstede i møtet, jf. kommuneloven § 11-5 første ledd. Kommunedirektører i deltakende kommuner, eller den som gis fullmakt, har møte- og talerett i representantskapet. Representanter fra fylkene, næringslivet og andre kan inviteres og gis en slik fullmakt.

Representantskapet vedtar årsbudsjett, handlingsplan, regnskap og årsmelding. Representantskapet kan delegere oppgaver til Arbeidsutvalget.

Representantskapet kan beslutte å avholde møtene som fjernmøter, men ikke hybridmøter².

Representantskapet har inntil fem møter per år.

Leder og nestleder

Representantskapet velger selv sin leder og nestleder for en periode på 1 år. Leder og nestleder velges i første representantskapsmøte etter siste kommune – og fylkestingsvalg, og deretter etter 1 års funksjonstid.

I saker hvor tidsfrister hindrer behandling i representantskapet, har representantskapets leder hastefullmakt til å fatte beslutninger, uttale seg eller avgi høringsuttalelse på vegne av regionen i samråd med daglig leder for det politiske rådet. Slike beslutninger og uttalelser refereres i påfølgende representantskapsmøte.

Arbeidsutvalget (AU)

Arbeidsutvalget består av ordførerne i deltakerkommunene. Kommunenes kommunedirektører, daglig leder for IPR og andre inviterte kan delta på styremøtene med tale- og forslagsrett. Vervene som leder og nestleder går på rundgang mellom kommunene og følger samme rotasjon som i representantskapet.

AU utarbeider møteplan, årsberetning, regnskap og setter saksliste til representantskapsmøtene.

Møter med formannskapene

Hadeland IPR arrangerer inntil to møter i året med formannskapene i de tre deltakerkommunene. Ett av disse møtene er Hadelandstinget.

Målet med felles formannskapsmøter er å drøfte felles regionale utfordringer, legge føringer for det regionale samarbeidet og styrke eierforhold og forpliktelser i det regionale samarbeidet.

Kommunedirektørutvalg

Kommunedirektørutvalget består av alle kommunedirektørene i deltakerkommunene og utfører ved behov saksforberedelse og har ansvar for å følge opp bestillinger fra arbeidsutvalget som ikke tillegges sekretariatet. Leder og nestleder i KDK følger samme rotasjon som i representantskapet.

Administrasjon

Hadeland IPR skal ha en administrasjon med daglig leder som har ansvaret for å ivareta daglig drift, nødvendig administrativ koordinering og utføre sekretærtjenester for de politiske organene i sammenslutningen.

² *Fjernmøter* defineres som et møte hvor alle deltar digitalt. *Hybridmøte* er en kombinasjon av fysisk og digitalt oppmøte blant medlemmene. I et vanlig *fysisk møte* går det fint om innledere /foredragsholdere deltar digitalt, men alle medlemmene må delta fysisk for å sikre god dialog og diskusjoner.

Daglig leder har ansvar for:

- forberedende saksbehandling av saker og innstilling til vedtak til behandling i rådet
- ansvaret for oppfølging av representantskapets vedtak hvis ikke vedtaket konkret legger ansvaret til andre
- oppfølging av økonomi og regnskap for drifts- og utviklingsmidler.
- å ivareta kontakt- og samarbeidsoppgavene mot fylkeskommune, stat, samarbeidsaktører, næringsliv, andre regioner innenfor interkommunalt politisk råds oppgaveportefølje
- å sikre et aktivt kommunikasjonsarbeid og ivareta kommunelovens, offentlighetslovens og forvaltningslovens krav til innsyn, offentlighet og åpenhet.

Daglig leder rapporterer til leder av det politiske rådet.

Kontorkommune

Gran kommune er kontorkommune for Hadeland IPR og arkivansvarlig for rådet. I tillegg er kontorkommune arbeidsgiver for de ansatte i rådet og har ansvaret for regnskapsføring.

5. Forankring i den enkelte kommunen

Den enkelte kommune har ansvar for å holde kommunestyret orientert om arbeidet i rådet. Referat fra rådets representantskapsmøter skal være referatsaker i kommunestyrene. Minimum hvert halvår orienteres det i kommunestyrene om rådets virksomhet.

6. Finansiering og medlemskontingent

Den enkelte deltaker deltar med like eierdeler, og har ubegrenset økonomisk ansvar for sin andel av rådets forpliktelser. Til sammen skal andelene utgjøre rådets samlede forpliktelser.

Drift av Hadeland IPR finansieres av deltakerne ut fra følgende modell; 50% lik andel og 50% basert på folketall i kommunene per 1. juli.

Årlig handlingsplan og eventuelt andre avtaler beskriver tilskuddsmidler til drift og prosjekter fra andre aktører enn kommunene. I forbindelse med konkrete prosjekter kan Hadeland IPR søke finansiering utenfor deltakerkommunene.

Møtegodtgjørelse

Den enkelte kommune bærer selv kostnadene for sine medlemmer ved deltakelse i Hadeland IPR sine møter og aktiviteter, herunder møtegodtgjørelse, tapt arbeidsfortjeneste, skyss og diettgodtgjørelse til folkevalgte og ansatte.

Regnskap og revisjon

Regnskapet for Hadeland IPR føres av Gran kommune og revideres på samme måte som Gran kommune.

7. Nye deltakere

Rådet kan, etter søknad, utvides med flere kommuner/fylkeskommuner som medlemmer. Vedtak om eventuell utvidelse må fattes av kommunestyrene. Utvidelse forutsetter at alle kommunestyrene gir sin tilslutning.

Opptak av nye deltakere innebærer at endring av samarbeidsavtalens bestemmelser om eierandel og ansvarsandel også må vedtas av kommunestyrene/fylkestinget i alle deltakerkommunene.

8. Uttreden

Dersom en deltaker ønsker å melde seg ut av samarbeidet, må kommunestyret i kommunen selv gjøre vedtak om dette og gi skriftlig beskjed til rådet basert på vedtaket. Etter at skriftlig beskjed er sendt er det ett – 1 – år fra neste årsskifte før uttreden kan finne sted.

Ved uttreden frasier deltakerne seg sine eierandeler. Uttreden av deltakere innebærer at endring av samarbeidsavtalens bestemmelser om eierandel og ansvarsandel også må vedtas av kommunestyrene i alle deltakerkommunene.

9. Oppløsning

Dersom 2/3 av deltakerne er enige kan Hadeland IPR oppløses. Deltakernes kommunestyre gjør selv vedtak om dette, før samlet vedtak fattes i representantskapet.

Det økonomiske oppgjøret ved oppløsning skjer på bakgrunn av fordelingsnøkkel for finansiering.

Ved en eventuell oppløsning skal arkivet oppbevares av Gran kommune som kontorkommune for rådet.

10. Ikrafttredelse og endringer i samarbeidsavtalen

Samarbeidsavtalen er tilpasset kommuneloven, kapittel 18. Samarbeidsavtalen gjøres gjeldende fra det tidspunkt kommunene har gitt sin tilslutning.

Endringer i samarbeidsavtalen skal godkjennes ved likelydende kommunestyrevedtak i de deltakende kommuner.

Representantskapet vedtar selv, i samsvar med kommunelovens §18-4 tredje ledd, mindre vesentlige endringer i samarbeidsavtalen. Slike endringer må vedtas enstemmig av et fulltallig representantskap.

Denne samarbeidsavtalen erstatter «Samarbeidsavtale for Hadeland nært og naturlig IPR» vedtatt i kommunestyrene i november 2023.

Kommune	Vedtatt i kommunestyret	Saksnummer
Lunner kommune		
Gran kommune		
Jevnaker kommune		

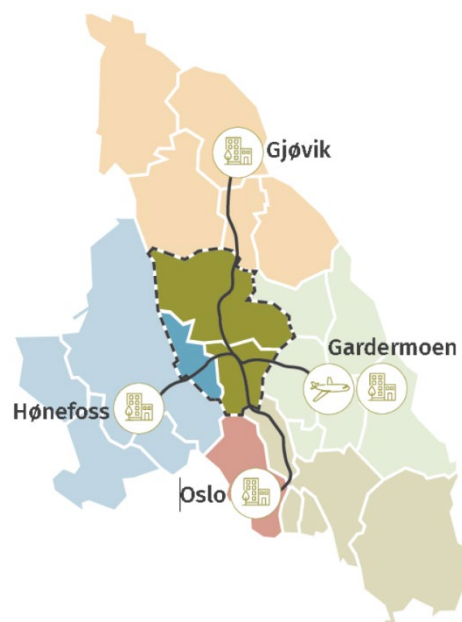
Handlingsprogram 2025-2027

Hadeland IPR – utkast v1¹

Kort om Hadelandsregionen

Hadeland ligger som et knutepunkt mellom Oslo, Gjøvik, Gardermoen og Hønefoss. Viktige samferdselsårer er Rv4, Gjøvikbanen og E16. Hadeland er en sterk merkevare og vi har en lang kulturhistorie og sterk identitet.

Hadeland er et godt sted å bo, har variert næringsliv, kort vei til sentrale strøk, har en egen videregående skole med bred tilbudsvifte og et eget senter for voksnes læring. Hadeland har en omfattende frivillighet og sterkt kulturliv innen både idrett og andre kulturformer. Naturen på Hadeland er flott og innbyr til aktivitet. Med bølgende kulturlandskap, Nordmarka, Fjorda, Øståsen, Randsfjorden, Harestuavannet og mindre vann har vi mange perler til glede for både innbyggere og besøkende. Vi har nasjonalt kjente aktører/områder som Hadeland Glassverk, Kistefos, Operafest Røykenvik, Granavollen, Lygna, Lokstallen og Nordmarka. Og vi har de mer skjulte høydepunktene som Røykenvik, Randsfjordmuseet, Glasslåven, Verkevika, Sagvollen, Skjerva og mange andre. Vi har også flere uutnyttede potensialer som Solobservatoriet.

Det bor ca 30.000 mennesker på Hadeland og omtrent halvparten er sysselsatt. 40% pendler ut av Hadelandsregionen til jobb, mens 60% jobber i egen kommune eller i en av de andre Hadelandskommunene. Det er også rundt 3.000 mennesker som pendler inn til jobb på Hadeland. På Hadeland videregående skole er det litt over 800 elever høsten 2024 og omtrent 130 elever på Karriere Innlandet.

Andre tall for å beskrive Hadeland...?

Hadeland er en samlet region, men også delt av mange ulike grenser på kryss og tvers. Fylkesgrense mellom Innlandet og Akershus deler regionen, men også andre grenser som statsforvalter, domstol, Nav og helseregion.

Kort om Hadeland IPR

Hadeland IPR er et interkommunalt politisk råd mellom kommunene Gran, Jevnaker og Lunner. Hadelandsregionen har lang tradisjon for regionalt og interkommunalt samarbeid. De siste årene har denne tradisjonen blitt utfordret fra ulike hold blant annet på grunn av

¹ Utkast til handlingsprogrammet er basert på at samarbeidsavtalen i nåværende form blir vedtatt i kommunestyrene. Dersom det blir endringer i denne må handlingsprogrammet oppdateres basert på det.

regionreformen. Dette førte til at Jevnaker gikk ut av regionrådet², og at kommunene som tidligere var samlet i Oppland fylke havnet i to ulike fylker. Lunner og Jevnaker i Viken og etter hvert Akershus fylke og Gran i Innlandet fylke. Gran kommune søkte i juni 2024 om å endre fylkestilhørighet til Akershus fylke slik at regionen kan samles i ett fylke igjen. Det forventes svar på denne søknaden senest i 2026 med eventuell endring av fylkestilhørigheten fra 1. januar 2028.

De tre Hadelandskommunene har gjennom de siste årene samarbeidet om programmet «Hadeland - nært og naturlig» i tillegg til at Gran og Lunner har samarbeidet gjennom et IPR. I juni 2023 ble Hadelandserklæringen signert mellom de tre kommunene. I 2024 har de tre kommunen hatt en ett-årig samarbeidsavtale i Hadeland nært og naturlig IPR. Gjennom 2024 har det blitt arbeidet aktivt med grunnlag for ny samarbeidsavtale og ny samarbeidsavtale for 2025 skal behandles i de ulike kommunestyrene før årsskiftet.

Formålet til Hadeland IPR

Hadeland IPR er et politisk samarbeid som skal bidra til å styrke regionen som en bærekraftig og konkurransedyktig region. Rådet skal være en aktiv pådriver og arbeide strategisk med samfunnsutvikling i regionen. Hadeland IPR skal bidra til en positiv utvikling av regionen og ivareta deltakernes interesser på tvers av kommune -og fylkesgrensene og forvaltningsnivåene. Hadeland IPR skal fremme regionens interesser i fylkes- og rikssammenheng.

Kommunene på Hadeland har et felles ansvar for å forvalte innholdet i Hadelandserklæringen. Dette skal gjøres med respekt for historien og bidra til utvikling av miljø og samfunn til det beste for kommende generasjoner.

Oppgaver i Hadeland IPR

- Uttalelser på vegne av rådet
- Initiativ til utredning og eventuell gjennomføring av prosjekter og tiltak innenfor rådets formål, strategi og vedtatte økonomiske ramme
- Opprettelse av arbeidsgrupper for prosjekter
- Etablere prosjekter og tiltak innenfor egen budsjettramme, eventuelt med tillegg av ekstern finansiering
- Rekruttere prosjektmedarbeidere innenfor vedtatt budsjettramme og eksterne tilskudd til å løse arbeidsoppgaver knyttet til virksomhetens prioriterte innsatsområder
- Daglig drift av rådet
- Behandle forslag og gi innstilling til deltakerne om endring i samarbeidsavtalen

Politisk organisering av regionalt arbeid i Hadelandsregionen

De tre Hadelandskommunen er samlet i Hadeland IPR. Øverste formelle organ er **representantskapet** som møtes inntil fem ganger per år hvor to av møtene er med formannskapene i de tre kommunene.

Representantskapet består av 3 politikere fra hver kommune. I tillegg inviteres representanter fra fylkene Akershus og Innlandet. Andre inviteres avhengig av tema.

Leder og nestleder av representantskapet rulleres årlig.

² Jevnaker var tidligere med i både Hadelandsregionen og Ringeriksregionen. I årene var de medlemmer av kun Ringeriksregionen. Fra 2024 er de igjen medlem av begge de politiske rådene.

Arbeidsutvalget består av ordførerne og møtes en gang i måneden. Kommunedirektørene deltar også i disse møtene. Arbeidsutvalget skal forberede representantskapsmøtene og arbeide med saker mellom disse møtene.

To ganger i året er det **felles formannskapsmøte** samtidig med representantskapet. Et av disse er Hadelandstinget. I tillegg til formannskap og representantskap blir politikere i fylkene eller på storting med lokal tilknytning invitert. Hadelandshagen blir også invitert til dette møtet. Andre får også invitasjon avhengig av tema på møtet.

For å sikre forankring i den enkelte kommunen utover de felles formannskapsmøtene har den enkelte kommunen ansvar for å **holde kommunestyret orientert** om arbeidet i rådet. Referat fra rådets representantskapsmøter skal være referatsaker i kommunestyrene. Minimum hvert halvår orienteres det i kommunestyrene om rådets virksomhet.

Alle tre kommuner har **Ungdomsråd** og Hadeland IPR kan ha saker til diskusjon som berører barn og ungdom i regionen. Et eksempel er skolestruktursaken i 2024. Hadeland IPR skal minst en gang i året delta i møter i de tre ungdomsrådene for å informere om arbeid som gjøres regionalt. I tillegg skal ungdomsrådene få informasjon om saker som berører dem direkte slik at vi får med innspill fra dem dersom de ønsker det. Lederne av ungdomsrådene skal inviteres til Hadelandstinget og møter med felles formannskap. Hadeland IPR skal legge «[Sjekkliste for god medvirkning med barn og unge](#)³» fra UngHadeland til grunn ved vurdering av om vi bør legge til rette for medvirkning fra barn og unge i regionen i enkeltsaker.

Administrativ organisering av regionalt arbeid i Hadelandsregionen

Hadeland IPR har en administrasjon som består av 1,2 årsverk ved inngangen til 2025. Administrasjonen legger til rette for de ulike møteplassene IPR-et har ansvar for og arbeider med sakene som blir tatt opp i representantskapet og i arbeidsutvalget. I tillegg har administrasjonen ansvaret for programmet Hadeland nært og naturlig.

Fra 2025 blir det opprettet et **kommunedirektørutvalg** (KDK) som møtes annenhver måned. Dette utvalget utfører ved behov saksforberedelse og har ansvar for å følge opp bestillinger fra arbeidsutvalget som ikke tillegges sekretariatet. Leder og nestleder i KDK følger rotasjonen i arbeidsutvalget.

Kommunale nettverk

Gjennom arbeidet med ny samarbeidsavtale gjennom 2024 har det kommet opp et klart ønske om å etablere kommunale nettverk. Dette for å la fagmiljøene i de ulike kommunene jobbe tettere sammen, holde hverandre informert, lære av hverandre og forankre arbeidet som gjøres i IPR-et.

De kommunale nettverkene er:

- *Kommunikasjon* – videreføring fra 2024. Kommunikasjonsrådgiverne fra de tre kommunene samt representant fra programmet Hadeland nært og naturlig
- *Næring* – næringsrådgivere fra de tre kommunene i tillegg til Hadelandshagen
- *Infrastruktur* (samferdsel og energi) – en ressurs må pekes ut fra hver av kommunene

³ Per i dag en intern lenke i Gran kommune. UngHadeland arbeider for å gjøre denne tilgjengelig på en egnet nettside.

Det skal utpekes en leder for det enkelte kommunale nettverket og dette skal gå på rundgang årlig. Gitt at det er tre nettverk skal vervet fordeles slik at hver kommune har ett lederverv per år. Administrasjonen i IPR setter opp møteplan, kaller inn til møtene og sikrer møterom. IPR hjelper også til med distribusjon av møtereferat og koordinering av bidrag fra de ulike gruppene inn i arbeidsutvalget og eventuelt til representantskapet.

Aktørene i de kommunale nettverkene skal holde hverandre oppdatert om hva som skjer i de ulike kommunene innen fagfeltet og identifisere regionale problemstillinger man bør jobbe sammen om. Det kommunale nettverket rapporterer til arbeidsutvalget og KDK med referater etter møtene. Disse skal utarbeides senest en uke etter møtet for å sikre rask informasjonsutveksling fra det kommunale nettverket til arbeidsutvalget og KDK.

De kommunale nettverkene skal utpeke representanter inn i faggruppene til Osloregionen. I Osloregionen representerer vedkommende Hadeland og ikke kun sin kommune. Så langt det lar seg gjøre skal saklisten til neste møte i en faggruppe i Osloregionen diskuteres i det regionale kommunale nettverket først slik at man er samstemt om hvilke signaler man skal ha med inn i Osloregionen fra Hadeland.

Dersom det er behov for kommunale nettverk innen flere området skal dette besluttes i arbeidsutvalget.

Regionalt kompetanseforum

Etter mal fra Innlandet fylkeskommune har vi et regionalt kompetanseforum på Hadeland. Daglig leder for IPR leder dette forumet. Det har fem møter i året og består av representanter fra kommunene, fylkene, NAV (Gran/Lunner og fra Jevnaker), Opplæringskontoret for voksne, Hadeland videregående skole og Karriere Innlandet.

Det er laget en egen nettside for dette forumet som inneholder mandat, møtereferater og annen informasjon: <https://regionhadeland.no/regionalt-kompetanseforum.600643.no.html>

Samarbeid med andre

Hadeland IPR har mange gode og viktige samarbeidspartnere. Politisk er det opprettet faste møtepunkter med **Ringeriksregionen** samt **Gardermoregionen og Samarbeidsrådet for nedre Romerike**. Disse legges inn på møteplanen. Forberedelse av disse møtene gjøres av regionrådslederne. Daglig leder i IPR-ene bidrar med gjennomføring.

Det er naturlig å ha slike treffpunkter også med **Gjøvikregionen**, men hvordan dette skal legges opp blir avklart etter at fylkestilhørighet for Gran er vedtatt.

Hadeland IPR er samlokalisert med **Hadelandshagen** på Gran og på Harestua. I tillegg er det månedlig møte Hadelandshagen og næringsrådgivere i de tre kommunene som beskrevet under delen om kommunale nettverk. Vi samarbeider også med Hadelandshagen i ulike prosjekter hvor det er naturlig. Hadelandshagen og Hadeland IPR har også flere fellesmøter med samarbeidspartnere som for eksempel Innovasjon Norge og andre.

Kommunene er medlemmer av **Visit Øst-Norge**. Avtalene går ut xx.xx.xxx (tror 31/12-2026) og man bør i løpet av 2025 ta en gjennomgang av avtalene og hva kommunene får ut av dette samarbeidet.

Hadeland IPR og Visit Øst-norge samarbeider på prosjekter hvor det er naturlig. Ved inngangen til 2025 er hovedfokusert prosjektet «Sykling på Hadeland». Visit Øst-norge har også gjort en stor

jobb med å sertifisere alle kommunene i ordningen bærekraftig reisemål som Innovasjon Norge er ansvarlig for. Dette skal reklassifiseres i 2027. Det er også et mål om å ha minst et møte i året for å informere hverandre om status og videre planer for arbeidet i våre to organisasjoner.

UngHadeland er en viktig aktør for ungdommen på Hadeland. De arbeider primært med ungdom i Gran og Lunner, men Aktiv sommer er for alle tre kommunene. Hadeland IPR har god nytte av å samarbeide med UngHadeland da de arbeider for at ungdommen på Hadeland skal ha det best mulig. Dette er i tråd med våre mål om bolyst og en attraktiv region.

Kulturkraft er en interesseorganisasjon for noen av de som arrangerer festivaler på Hadeland. Det ble i 2023 signert en forpliktende bærekraftsavtale mellom Kulturkraft, Hadelandshagen og Hadeland IPR. I 2024 ble det arbeidet med avfallshåndtering som resulterte i felles kommunikasjon til publikum og felles avfallsløsninger fysisk på festivalene.

Hadeland IPR har ikke mye dialog direkte med **næringslivet**, men dette gjøres i tett samarbeid med Hadelandshagen. Vi opplever flere tilbakemeldinger fra næringslivet om at en av deres største utfordringer er mangel på arbeidskraft og at de ser viktigheten av arbeidet som gjøres i Hadeland IPR for å øke tilflytting og arbeide for at regionen er attraktiv å bo i.

Fylkeskommunene

Hadelandsregionen ligger i de to fylkene Akershus og Innlandet. Fylkene er viktige samarbeidspartnere innen regional utvikling i tillegg til at de har ansvar for samferdsel, tannhelse og videregående opplæring. Fylkene blir invitert på alle møter i representantskapet, Hadelandstinget og andre møter hvor det er naturlig.

For Hadelandsregionen er det viktig at fylkene snakker sammen og med oss som region om saker som berører oss.

Administrasjonen i IPR har tett dialog med administrasjonen i begge fylkene for å skape forståelse for våre utfordringer og finne løsninger på saker hvor fylkeskommunene er involvert.

Fylkene er også viktige støttespillere når det gjelder finansiell støtte. Innlandet fylke har en løsning med utviklingsmidler med fast sum per år, mens Akershus fylke har en ordning hvor man søker støtte på enkeltprosjekter.

Osloregionen IPR

Kommunene er medlem av Osloregionen IPR sammen med 62 andre kommuner i og rundt Oslo. Visjonen er «Osloregionen skal være en bærekraftig og internasjonal konkurransedyktig region». Hovedstadsregionen spiller en viktig rolle for den nasjonale utviklingen og for internasjonalt samarbeid og kontakt. Osloregionen har ulike forum hvor vi deltar:

- Styret: Harald Tyrdal for Hadeland og Morten Lafton for Ringeriksregionen
- Interessepolitisk utvalg: Morten Lafton for begge regioner
- Koordineringsgruppen: daglig leder i Hadeland IPR
- Næringssamarbeid-gruppen: Torstein Brandrud fra Lunner kommune i dag.⁴
- Areal og transportgruppen: Øyvind Sørli fra Gran kommune
- Kraft / nett: Ole Næss fra Hadelandshagen

⁴ Deltakelse her bør diskuteres i det kommunale nettverket. Det samme gjelder areal- og transportgruppen og Kraft / nett

Osloregionen har også en Klima og miljøgruppe. Hadelandsregionen har ingen representanter i denne gruppen per i dag. Det bør vurderes om Hadelandsregionen skal ha en representant her.

Vi ønsker fremover å koble arbeidet i Osloregionen IPR tettere sammen med møtestrukturen i Hadeland IPR for å sikre at vi er omforent om de sakene som tas opp i Osloregionen IPR.

Sparebankstiftelsene og andre aktører

Økonomien til Hadeland IPR bærer preg av at den kommunale økonomien er presset. Administrasjonen arbeider derfor med å søke støtte til prosesser og prosjekter hos Sparebankstiftelsene og andre aktører hvor dette er mulig.

Strategiske innsatsområder

Fra Samarbeidsavtalen:

Gjennom samarbeid i det interkommunale politiske rådet skal de tre Hadelandskommunene arbeide for å oppnå regionens mål om bolyst, økt tilflytting og næringsetablering.

Rådet skal utvikle politikk og stimulere til utvikling innen nærmere bestemte områder, herunder:

- Omdømmebygging og ivaretagelse av merkevaren Hadeland
- Tilflytting, stedsutvikling og attraktivitet
- Kompetanseutvikling
- Næringsutvikling
- Infrastruktur

De strategiske innsatsområdene beskrives mer i neste versjon av dokumentet

Bærekraft er grunnleggende for alt arbeid i Hadeland IPR. De målene i FNs bærekraftsmål som vi har størst fokus på er:

- Mål 4: God utdanning
- Mål 9: Innovasjon og infrastruktur
- Mål 11: Bærekraftige byer og samfunn
- Mål 17: Samarbeid for å nå målene

Programmet Hadeland nært og naturlig

Programmet «Hadeland nært og naturlig» beskrives i neste versjon av dokumentet.

Disposisjon:

- Kort beskrivelse av programmet
- Strategiprosess – forklare denne og mål med prosessen
- Hovedfokus på disse temaene
 - Merkevaren Hadeland
 - Ekstern markedsføring og innholdsproduksjon
 - Kjennskapsundersøkelse
 - Sykkelprosjekt
 - Lokalmat
- Hvordan måle utvikling av kjennskap, effekt av markedsføring etc.

Årlig handlingsplan

Det skal utarbeides en årlig handlingsplan basert på Hadelandserklæringen, Samarbeidsavtalen og dette handlingsprogrammet. Handlingsplanen skal inneholde informasjon om hvilke aktiviteter som skal foregå, mål for disse og budsjett (finansiering og kostnader).

Mal for årshjul

Sekretariatet har ansvar for å lage en møteplan og invitere til møtene som foregår i regi av Hadeland IPR. Årshjulet skal ta hensyn til politiske møter i kommunene. Dersom det er mulig skal det også tas hensyn til politiske møter i fylkene og styremøter i Osloregionen.

Faste møtedager:

- Representantskapet og felles formannskapsmøte har møtedag på fredager
- Arbeidsutvalget har møter på mandager etter lunsj. Dette skal koordineres med møteplanen til Ringeriksregionen.
- Næringsgruppa har møter onsdag før lunsj

Øvrige kommunale nettverk bør finne faste møtedager dersom dette er mulig.

For arbeidsutvalget settes det opp månedlige møter for å sikre plass i kalenderne. Dersom det ikke er saker som bør diskuteres vil møtet bli avlyst.

Mal for møteplan - Hadeland IPR

Utkast, ikke behandlet

Møter iht Samarbeidsavtalen	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des
Representantskap		x		x		x			x			x
Felles formannskapsmøter						x				x		
Hadelandsting						x						
Arbeidsutvalg IPR	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x
Kommunedirektørutvalg	x		x		x			x		x		x
Andre utvalg som administreres av Hadeland IPR												
Regionalt kompetanseforum	x		x		x				x		x	
Kommunale nettverk												
Kommunikasjon	x		x		x			x		x		x
Næring (inkl Hadelandshagen)	x		x		x			x		x		x
Infrastruktur (samferdsel, energi)	x		x		x			x		x		x
Andre møteplasser vi er delaktig i *												
Samarbeidsmøte med SNR og GRIP				x							x	
Dialogmøte med Ringeriksregionen	x							x				
Regional samferdselskonferanse?				x								
Hadelandskonferansen											x	

* Evt samarbeidsmøter med Gjøvikregionen avventes til vi vet fremtidig fylkestilhørighet for Gran. Her er det løpende samarbeid i 2025.